

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

II. Ex Scriptura perfectissima impletione. O stulti, inquit, & tardi corde ad credendum in omnibus, quæ locuti sunt Prophetæ. Nonne hæc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam? & incipiens à Mose & omnibus Prophetis, interpretabatur illis in omnibus Scripturas, quæ de ipso erant.

Hic Doctor ille eruditæ linguæ, omnes typos, dicta, vaticinia & promissiones V.T. quæ de ipso prædixerant, explicuit, & ad se & officium suum applicavit, idque adeo luculenter, ut manibus quasi discipuli hi palparint, de nemine alio, quàm de Jesu Nazareno intelligenda esse, eumque indubitato verum Messiam esse. Sicut igitur promissiones & vaticinia omnia, quæ ad Christum collinearunt, ita impleta sunt, ut ne litera, nec apex defuerit: Ita quæ Deus ulterius promisit in verbo suo, de misericordia & adfidentia erga fideles, de potentissima redemptione ex omnibus angustiis, de exauditione precum, de præmio bonorum operum gratuito &c. id omne certissimè quoque suo tempore implebitur. Non enim Deus homo est, qui mentiatur, Num. 23. v. 19. Rectum est verbum Domini, & omnia opera ejus in veritate, Psal. 33. v. 4.

III. Ex gratiosissima Christi perseveratione. Discipulis petentibus, ut secum maneat, exoratur, & orationi annuit. Ita non modò appropinquat fidelibus suis, sed quando illi præsentiam ejus exoptant, nec peccatis suis petulanter abigunt, nec perseverat cum iisdem omnibus diebus, usque ad consummationem seculi, Matth. 28. v. ult. discumbit cum ipsis; benedicit victui ipso- rum, & largitur ipsis omnimoda dona

bona & perfecta; cœnat cum illis, & illi cum ipso, Apoc. 3. v. 20. aperit quoque ipsis sensum, & oculos, ut ipsum cognoscant, & per hanc cognitionem vitam æternam consequantur, Joh. 17. v. 3. ut fidelis anima fiducialiter dicere possit:

Ob mir gleich Leib und Seel vers-
schmacht/

So weistu Herr/das ichs nicht acht/
Wann ich dich hab/so hab ich wohl/
Was mich ewig erfreuen soll.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur
Regulis, ut sunt

I. *Bonis te adfocia*. In prælecto Evangelio, duo pii Christi discipuli comites sunt, non loquentes de rebus frivolis & otiosis, sed de innocente morte Servatoris sui: & ubi Jesus ipse comitem se illis adjungit, libenter cum illo conversantur, recentent ipsi argumentum colloquii sui, & tantâ voluptate ipsi auscultant, ut & cor ardens sit in ipsis, præsancta devotione, ubi ipsis Scripturas interpretatur. Nonne idem & nos faceremus, dulcissimi Auditores! Nonne & nos pravo sodalities renunciareremus, ipso præsertim Salomone nos præmonente: Ne æmuleris viros malos, nec desideres esse cum eis, Prov. 24. v. 1. Non æmuletur cor tuum peccatores, Prov. 23. v. 17. Nonne & nos Sanctorum & piorum sodalities gauderemus, cum quibus & ipsi sancti & pii sumus, ut Psalmus 118. v. 26. instruit. Illi enim spurcum sermonem ex ore suo non procedere sinunt: sed qui bonus est, ad ædifica-

hhhh 3

fica.

ficationem necessitatis, ut det gratiam audientibus, Eph. 4. v. 29. nec in turpitudine aut stultiloquio, aut scurrilitate, quæ non decent, delectantur, Eph. 5. v. 4. sed in iis, quæ modesta, iusta, casta, amabilia, & quæcunque bonæ famæ sunt, Phil. 4. v. 8. Potissimum verò colloquuntur de verbo Domini, siue sedeant in domo suâ, siue ambulent in itinere, Deut. 6. v. 6. Col. 3. v. 16. loquuntur sibi metipsis in Psalmis & hymnis, & canticis spiritualibus, Eph. 5. v. 19. in cuius loquæ certamine non modò sapientia, & præclaritas in communicatione sermonum ipsius, Sap. 8. v. 18. sed & gaudium in afflictione quâ corporali, quâ spiritali, Psal. 119. v. 92.

Ejusmodi pia colloquia probata sunt SS. Triadi, ut cum ejusmodi pio sodalities libenter conversetur, ubicunque tandem locorum sit, sicut hîc Christus præsentia suâ discipulis Emmaunticis indicat. Nec minus volupe est sanctis Angelis cum talibus conversari, sicut ex adverso cum impiis Cacodæmones habitant, & in turpiloquio eorum delectantur.

In omnibus sermonibus nostris recordemur verborum Servatoris: Dico vobis: quoniam omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homines, reddent rationem de eo, in die iudicii, Matth. 12. v. 36. Quid verò verbum otiosum sit explicat Hieronymus his verbis: *Otiosum verbum est, quod sine utilitate loquentis, & audientis dicitur.* Quantò magis igitur de blasphemis, execrationibus, calumniis, turpiloquiis, aliisque execrandis sermonibus ratio reddenda erit?

II. *Ingruentem vesperam considera.* Duo hi discipuli Emmauntici dicunt: Domine

advesperascit. Ubi quidem vesperam naturalem illi intelligunt, siquidem addunt: & inclinata est jam dies, h. e. Sol occidit, nox tenebrosa, quæ nemini amica, irumpit. Verùm tam Veteres, quàm Recentiores Ecclesiæ Doctores hæc verba applicarunt.

1. *Ad universalem vitam vesperam.*

2. *Ad cuiusque vitam vesperam.*

Utique mundi vespera ingruit, 1. *In Choro*, ubi exterius persecutiones, interius hæreses & schismata indies invalescunt, quæ luculenta vesperæ ingruentis indicia sunt, sicuti constat ex Matth. 24. v. 9. II. 24. 1. Tim. 4. v. 1. 2. Tim. 4. v. 3. 1. Petr. 2. v. 1. 1. Joh. 2. v. 18.

2. *In Foro*, ubi exterius nil nisi prælia & rumores præliorum, interius verò nil nisi iniustitia & violentia audiuntur, ex quo rursus Servator instantem mundi vesperam nobis prædicat, Matth. 24. v. 6. 7. 12.

3. *In Thoro*, ubi exterius magnæ & inauditæ pressuræ, quibus tam pacis quàm belli tempore homines gravantur, interius verò discordiæ conjugum, inobedientia liberorum & famulitii, commerciorum difficultas, & alia ejusmodi plura invaluerunt. Maxime verò caritas in multis refriguit, nulla fides nulla integritas amplius reperitur, quin & nulla æquitas porro attenditur. Ex quo iterum sapiens quisque deprehendere valet, mundi vesperam adesse, quia omnes quasi creaturæ nobiscum ingemiscunt: Advesperascit, Rom. 8. v. 19. seqq.

Sed & vespera vitam humanam attendi metetur, quæ ingruit, quando calor natus cum

cum humido radicali expirat, ut non calefias, licet vestibus operiaris, ut David, 1. Reg. 1. v. 1. quando oculi caligant, ut in Isaac, Gen. 27. v. 1. quando sensus vigorem amittunt, ut in Berzellai octonario, 2. Sam. 19. v. 35. quando Medicus multum laboris in curando morbo corpore infumit, Sir. 10. v. 11. Nihil aliud expectari potest, quàm vespera vitæ. Imò, cujuscunque tandem homo loci & ordinis sit, juvenis sive senex, sanus aut æger, robustus vel debilis, dives vel pauper, doctus vel indoctus, singulis horis & momentis vitæ vesperam expectet necesse est. Statutum quippè est homini, semel mori, Hebr. 9. v. 27. Quando verò hoc futurum sit, nemini constat; Nescit homo tempus suum, Eccl. 9. v. 12. Breviter: Quod tam universalis mundi, quàm specialis vitæ vespera instet, omnibus nobis exploratum est: quando verò hora irruptura sit, omnino ignoramus, hoc enim Pater posuit in sua potestate, Act. 1. v. 7. In omnibus ergò operibus tuis memorare novissima, & in æternam non peccabis, Sir. 7. v. ult.

III. *Ardentibus precibus Jesum invita.* Hoc faciunt duo hi discipuli Emmauntici, qui ita Jesum sollicitant: Manè nobiscum Domine, quia ad vesperasceit.

Quod si Christus se simulat, vel omnino in procinctu est longius ire & à te recedere, cum gratiâ, solatio, verbo, & Sacramentis suis in hâc mundi vesperâ, vel in vespera vitæ tuæ, ipsa planè necessitas requirit, ut eum sollicites, imò cogas, ut Emmauntici fecerunt. Sicut enim Jesus noster verbo, Sacramentis & benedictione sua, Judæis, Ephesis, Romanis, Sauli aliisque à quibus discessit, alligatus non fuit: sic nec tibi & mihi, imò nobis omnibus alligatus minimè est. Ubi Judaica, gentilia & id generis peccata alia regnant, ibi discedere ipsum non mirum est. Hoc prævertas velim, humili peccatorum tuorum agnitione, sedulâ verbi ejus meditatione, & vita piâ atque Christiana: sollicita eundem devota & incessabili precatone, inquires:

Vespera jam venit, nobiscum Christe,
maneto:

Exstingui lucem ne patiâre tuam.

Non dimittam te nisi benedixeris mihi,
Genes. 32. v. 26. Sic obsequiosum se tibi exhibebit, & tecum manebit in vita & in morte, in prosperis & adversis,
quin & in extremo judicio. Fiat
id per Christum,
Amen.

FERIA